

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบบกรณีศึกษา (Case Study) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางในการลดความรุนแรงของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนเปื่อยน้อยศึกษาโดยใช้วิธีการเจาะลึกแก่ผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย เป็นขั้นตอนดังนี้

1. การดำเนินการวิจัย
 2. กรณีศึกษา
 3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 4. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
 5. การรวบรวมข้อมูล
 6. การวิเคราะห์ข้อมูล
 7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
-
1. การดำเนินการวิจัย
การดำเนินการวิจัยมีขั้นตอนดังนี้
 - 1.1 ศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎีและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 1.2 กำหนดหัวข้อปัญหา กรอบแนวคิดในการวิจัยและออกแบบการวิจัย
 - 1.3 ศึกษาข้อมูลเลือกกรณีศึกษา
 - 1.4 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 1.5 วิเคราะห์ข้อมูล แปลผลและอภิปรายผล
 - 1.6 สรุปและรายงานผลการวิจัย

2. กรณีศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นกรณีศึกษา ซึ่งดำเนินการโดยอาศัยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เลือกกรณีศึกษาคือ โรงเรียนเปื่อยน้อยศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ตามรายละเอียดดังนี้

กลุ่มที่ 1 ใช้ในการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางในการลดความรุนแรงของนักเรียนในโรงเรียนเปื่อยน้อยศึกษา มีจำนวนประชากรทั้งหมด ประกอบด้วย

1) ผู้บริหารสถานศึกษาและครู	จำนวน 30 คน
2) ผู้ปกครองนักเรียน	จำนวน 653 คน
3) นักเรียน	จำนวน 653 คน
รวมทั้งสิ้น	จำนวน 1,336 คน

ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างของผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนโดยใช้ตารางเลข
สุ่มของ Taro Yamane (1970 อ้างถึงใน ประภาพร ศรีตระกูล, 2550) ประกอบด้วย

1) ผู้บริหารสถานศึกษาและครู	จำนวน 30 คน
2) ผู้ปกครองนักเรียน	จำนวน 286 คน
3) นักเรียน	จำนวน 286 คน
รวมทั้งสิ้น	จำนวน 602 คน

กลุ่มที่ 2 ใช้ในการศึกษาแนวทางการดำเนินการลดความรุนแรงของนักเรียนใน
โรงเรียนเป็ยน้อยศึกษาโดยใช้วิธีการเจาะไกล่เกลี่ยคนกลาง ประกอบด้วย

1) ผู้บริหารสถานศึกษาและครู	จำนวน 5 คน
2) ผู้ปกครองนักเรียน	จำนวน 5 คน
3) นักเรียน	จำนวน 12 คน
รวมทั้งสิ้น	จำนวน 22 คน

เป็นกลุ่มเป้าหมายที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางในการลดความ
รุนแรงของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนเป็ยน้อยศึกษา ประกอบด้วย

3.1 แบบสอบถาม (Checklist) แบบตรวจสอบรายการ ตามลักษณะของการกระทำ ความ
รุนแรงตามวิธีการที่ใช้ในการแสดงออกถึงความรุนแรง 4 รูปแบบ (องค์การอนามัยโลก ,2545)
ได้แก่ 1) ความรุนแรงทางร่างกาย 2) ความรุนแรงทางเพศ 3) ความรุนแรงทางจิตใจ และ 4)
ความรุนแรงที่ก่อให้เกิดความสูญเสียหรือการละเลยทอดทิ้ง โดยแบบสอบถาม มีทั้งหมด 3 ชุด
โดยชุดที่ 1 สอบถามผู้บริหารสถานศึกษาและครู ชุดที่ 2 สอบถามผู้ปกครอง และชุดที่ 3
สอบถามนักเรียน แต่ละชุดแบ่งเป็น 3 ตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ใช้สอบถามข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพปัญหาความรุนแรงของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในสถานศึกษา
ตามตัวแปรที่ศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความรุนแรงทางร่างกาย 2) ความรุนแรงทางเพศ 3) ความ
รุนแรงทางจิตใจ และ 4) ความรุนแรงที่ก่อให้เกิดความสูญเสียหรือการละเลยทอดทิ้ง

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางในการลดความรุนแรงของนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาในสถานศึกษาตามตัวแปรที่ศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความรุนแรงทางร่างกาย 2)

ความรุนแรงทางเพศ 3) ความรุนแรงทางจิตใจ และ 4) ความรุนแรงที่ก่อให้เกิดความสูญเสียหรือการละเลยทอดทิ้ง

3.2 แบบสังเกต (Observation Form) โดยเป็นการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ใช้สังเกตเกี่ยวกับลักษณะของการกระทำความรุนแรงตามวิธีการที่ใช้ในการแสดงออกถึงความรุนแรง 4 รูปแบบ

3.3 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการลดความรุนแรงของนักเรียนในโรงเรียนเปื่อยน้อยศึกษาโดยใช้วิธีการเจรจาไกล่เกลี่ยคนกลาง

3.4 แบบบันทึกการประชุม ใช้แบบบันทึกการประชุมกับผู้ปกครอง ครู และนักเรียน

3.5 แบบสัมภาษณ์กลุ่ม เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการดำเนินการสนทนากลุ่ม สัมภาษณ์เกี่ยวกับลักษณะของการกระทำความรุนแรงตามวิธีการที่ใช้ในการแสดงออกถึงความรุนแรง 4 รูปแบบ

4. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสาร บทความ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการลดความรุนแรงของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในสถานศึกษาโดยใช้วิธีการเจรจาไกล่เกลี่ยคนกลาง

4.2 นำข้อมูลที่ได้มาสรุปเพื่อสร้างประเด็นคำถาม ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อจัดทำแบบสอบถาม แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบบันทึกการประชุม และแบบสัมภาษณ์กลุ่ม

4.3 นำแบบสอบถาม แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบบันทึกการประชุม และแบบสัมภาษณ์กลุ่ม ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเชิงโครงสร้างและเนื้อหาของเครื่องมือ (Content Validity) จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เมื่อผู้วิจัยได้ปรับแก้ตามคำแนะนำแล้ว ได้นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งก่อนนำไปใช้จริง

5. การรวบรวมข้อมูล

5.1 ขั้นตอนเตรียมการ

1) ผู้วิจัยได้ติดต่อโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษา เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย โดยผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์และขอบข่ายของการศึกษาในโรงเรียน

2) ศึกษาเอกสารต่างๆ ของโรงเรียน

3) จัดทำตารางการปฏิบัติการ เพื่อดำเนินการเก็บข้อมูล

4) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตและสัมภาษณ์โดยใช้แบบบันทึก และการใช้เทปบันทึกเสียงเพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์

5.2 การเก็บข้อมูลภาคสนาม

1) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางในการลดความรุนแรงของนักเรียน

2) สังเกตผู้บริหาร ครู และนักเรียนในระหว่างที่เข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการและศึกษาดูงาน และสังเกต ครูและนักเรียนในระหว่างที่ฝึกปฏิบัติการเจรจาไกล่เกลี่ย

3) สัมภาษณ์ครูและนักเรียนกลุ่มเป้าหมายระหว่างการ เข้ารับและหลังการการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การฝึกปฏิบัติการเจรจาไกล่เกลี่ย

4) สังเกตผู้บริหาร ครู และนักเรียนจากการปฏิบัติการเจรจาไกล่เกลี่ยในสถานศึกษา

5) สัมภาษณ์ครู และนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ในการปฏิบัติการเจรจาไกล่เกลี่ย และการดำเนินการจัดทำสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 1 ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ และร้อยละ ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 3 แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบบันทึกการประชุม และแบบสัมภาษณ์กลุ่ม ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา และวิธีวิเคราะห์แบบอุปนัย โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียงและจำแนกอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมาย เชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่างๆ ที่รวบรวมได้

ในการตรวจสอบข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนี้

1) ผู้วิจัยทำการตรวจสอบข้อมูลในระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการตรวจสอบทันที โดยใช้วิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า ด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) ทั้งจากแบบบันทึก การสังเกต และการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง (Denzin 1970) อ้างถึงใน สุภางค์ จันทวานิช, 2545)

2) ผู้วิจัยทำการตรวจสอบข้อมูลเรื่องเดียวกันจากแหล่งข้อมูลบุคคลที่ต่างกัน เป็นการตรวจสอบแบบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) เพื่อทำการตรวจสอบว่าเมื่อบุคคลที่ให้ข้อมูลเปลี่ยนไปข้อมูลจะยังคงเหมือนเดิมหรือไม่ (Denzin 1970 อ้างถึงใน สุภางค์ จันทวานิช, 2545)

3) การตรวจสอบข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่วิเคราะห์แล้วไปให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญของโรงเรียน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญสามารถปรับแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้องได้

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2535)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนน

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

7.2 ร้อยละ (Percentage) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2535)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

7.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2535)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

$\sum$ แทน ผลรวม

7.4 วิเคราะห์หาความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน กรณีกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มไม่เป็นอิสระจากกัน (Dependent Sample) โดยใช้การทดสอบ t-test

